

V O O R R E D E.

Deeze NIEUWE APOTHEEK, geschikt tot een geregeld Boek van de beoeffenende en onderwyzende Kruidmengkunst, is saamgesteld op grondbeginsels, welken overeenkomen met die, waar op de COLLEGIEN van *Londen* en *Edinburgh* zyn te werk gegaan, in de laatste verbetering van hunne *Winkel-Aptheeken*; het behelst volkomene, en klaare onderrichtingen, uit daadelyke ondervindinge ontleend, om verscheidene Geneesmiddelen, byzonderlyk die met moeite en gevaar verzeld gaan, te bereiden; en wyft overal, zoo veel mogelyk is, derzelve wezendlyke kragten en gebruik aan; inzigten, schoon van het uiterste belang in een Werk van deezen aart, waarop men in andere Apotheken, welken tot hier toe in 't licht gekomen zyn, geheel geen acht schynt gegeven te hebben.

Ondertusschen heeft de Schryver het genoegen gehad, dat zyne pogingen niet vrugteloos geweest zyn; dewyl zyn Werk, schoon verre van die volmaaktheid, welke hy wel wenschte, nothans onderscheiden is door grootere goedkeuringe, dan hy verwagte; door goedkeuringe, welke de Opstellers van andere Apotheken aangezet heeft, om wel zeer aanzienlyke deelen uit het zelve, in hunne laatste uitgaven, te ontleenen; in een van welken, behalven verscheidene paragraphen en geheele bladzyden hier en daar, het grootste deel van twee honderd bladzyden te gelyk, op eene onedelmoedige wyze, uit dit Werk is uitgeschreeven.

In de Tweede Uitgave, heb ik veele wezendlyke verbeteringen en vermeerderingen gemaakt; en verscheidene wraakbaare byzonderheden, welken naar de gemeene vooroordeelen, in de eerste onderneeming waren toegelaaten, afgesneden.

Het eerste Deel behelst de *Eerste Beginselen der Kruidmengkunst*, of dat men gemeenlyk de *Kruidmengers Stookkunde* noemt. Het algemeen verzuim

V O O R R E D E.

van deeze gewigtige en nuttige beoefening, als gefchikt voor geneeskundige onderwerpen, heeft my aangefpoord om dit gedeelte grootelyks uit te breiden, en het zelve met des te meer zorg en nauwkeurigheid te bearbeiten. Ik heb getracht een beknopt en betoogbaar denkbeeld te geeven van de algemeene evenredigheden en betrekkingen der groeiende, dierlyke, en bergstoffelyke lichaamen; de verschillende geneeskundige hoedanigheden, die zy bezitten; de middelen, om derzelve natuurlyke saamenstellende deelen uit te trekken en te scheiden, zonder eenige verandering in derzelve hoedanigheden te maaken; en de verschillende gedaantens en kragten, die zy aanneemen, door de verschillende natuurlyke of kunstige bewerkingen, of door de vermenging en vereeniging van het een met het ander; alle redeneeringen, op onderstellingen gegrond, altoos vermydende, en de onmiddelyke uitkomst der *ondervindinge* en Waarneemingen alleenlyk opgeevende. Hierby is gevoegd een beoeffenend bericht van de Werktuigen en bewerkingen der kunst, het welk, zoo ik hope, den Leezer een volkomen begrip van dezelve zal geeven, zonder eene verdrietige optellinge van kleinigheden.

Het Tweede Deel behelst de *Materia Medica*, de Stoffe der Medicynen, of enkele Geneesmiddelen, welken, om redenen, in de Inleidinge tot dit Deel gemeld, alle naar de orde van 't A. B. C. geschikt zyn. Redenen van de werkingen der Geneesmiddelen, welken, op zyn best genomen, maar gissingen en altoos onvoldoende zyn, hebben in dit beoeffenend Werk geene plaats: maar sommige algemeene Aanmerkingen met de tastbaare uitwerkingen van sommige foorten der Geneesmiddelen, op de wyze van *Cartbeuser*, heeft men dienstig geoordeeld, met eenige verbeteringen, uit de voorgaande uitgave te behouden.

In het verhandelen van de verscheidene enkele Geneesmiddelen zelve, heb ik, waar het noodig was, eene beschryving van het enkele gegeeven, met de kenteekenen van deszelfs echtheid en deugdelykheid; en de onderscheidende kenmerken van zulken aangewezen, die, wegens eenige gelykheid,

heid,

V O O R R E D E.

heid, naar den uiterlyken fchyn, met anderen van verfchillende hoedanigheden zouden kunnen verward worden.

Met opzigt tot derzelve kragten, heeft men byzondere zorg gedragen, om de verdichte, welken in andere Boeken van deezen aart nog behouden worden, te verwerpen; en alleenlyk die op te geeven, welken, of door herhaalde bevindinge bevestigd zyn, of redelykerwyze mogen afgeleid worden uit de taftbaare hoedanigheden van 't onderwerp, of uit deszelfs overeenkomst in reuk, fmaak enz. met anderen van bekende kragten. Onder elk enkel, worden alle de bereidingen, die 'er van gemaakt worden, en alle de faamenmengfels, waar van 't een innengfel is in de *London- en Edinburgfche Apotheeken*, opgenoemd. Veelen van de hoofd Artikels heb ik *kruidmengkundig* onderzocht, en aangetoond in welk afzonderlyk deel van het mengfel deszelfs kragt gelegen is, door wat voor middel het werkend grondbeginfel, 'er best uit te haalen, of te bewaaren is, en in welke gedaante de zelfftandigheid zelve, of derzelve bereidingen, het gemakkelykfte en voordeeligfte gegeeven worden. Aan het einde van dit Deel zyn de onderrichtingen, om de zelfftandigheden der Geneesmiddelen te verfaamelen en te bewaaren, weder overgezien.

Het Derde en Vierde Deel bevatten de bereidingen, en faamenmengfels van de nieuwe *London- en Edinburgfche Apotheeken*; met eenige weinigen van de ouden, welken ik onderricht ben, dat nog in fommige gehouden, en by geval na gevraagd wordt; verfcheidene van de vermaardfte Geneesmiddelen, die in Vrankryk en Duitschland in achtinge gekomen zyn; veele middelen van onze Gafthuizen; en eenige fraaije onbereide voorfchriften, zoo als die in de beoeffeninge worden voorgefchreven.

In de Verdeelinge van deeze Stoffen, heeft men het noodig gevonden van de orde, die tot hier toe aangenomen is, af te wyken. In andere Apotheeken, en in de voorige uitgave van deeze, waren de Geneesmiddelen verdeeld in twee algemeene hoofddeelen, als in zulken, die in de winkel

kels

V O O R R E D E.

kels bewaard worden, en anderen, die men niet in voorraad heeft, maar op staande voet bereid worden. Deze Verdeeling is klaarblykelyk gebrek-
kig; want veelen van die, welken gezegd worden tot de winkels te behoo-
ren, zyn eigentlyk niet in voorraad, wordende alleenlyk bereid, als men ze
noodig heeft; en veelen van die, welken gezegd worden op staande voet ge-
reed gemaakt te worden, zyn zeer bekwaam om in de winkels bewaard te
worden: en indien wy den naam van Winkel-Medicynen wilden toestaan
aan die, welken de vaststelling hebben van openbaare Collegiën, dan zal
'er deeze ongerymdheid uit volgen, dat Geneesmiddelen van zoo eene ver-
drietige bereidinge, als 'er een in dit Boek is, zelfs van *Baume's Extract*
van *Opium*, welk verscheidene maanden kookens vereischt, zulken zyn, die
opstaande voet gereed gemaakt worden.

Om deeze ongerymdheid, en ook de herhaalingen van dezelfde Voon-
schriften, en dikwyls meest al van dezelfde saamenmengfels in verscheidene
deelen van het Boek te vermeiden; zoo heb ik de Geneesmiddelen van ge-
lyke bereidinge of saamenmengfel in éénen rang geschikt, zonder acht te
geeven op de wezendlyke omstandigheden van derzelver gebruik te *London*
of te *Edinburgh*, te *Parys* of te *Berlyn*, in de Winkels, of in de Gasthui-
zen; en heb getracht dezelve op zodanig eene wyze te schikken, dat dit
opstel, voor zoo veel als in zulke stoffen geschieden kan, een regelmatig,
geheel en saamenhangend Saamenstel van beoeffenende Kruidmengkunst uit-
maake: en op dat de Geneesmiddelen van de *London-* en *Edinburgsche Col-*
legiën te gereeder van de anderen zouden onderkend worden; zoo zyn der-
zelver tytels met een grooter letter gedrukt. De Onderscheiding tusschen
Bereidingen en Saamenmengfels, welker eersten het Derde, en de anderen
het Vierde Deel uitmaaken, is mogelyk niet ten eenemaal onberispelyk; uit
aanmerking van de groote meenigte en verscheidenheid der onderwerpen,
waar van 'er veelen tot beiderlye foorten behooren, schoon het eene meer
tot het een, en het ander meer tot het ander: doch zulks heeft geen' in-
vloed

V O O R R E D E.

vloed op het ontwerp, of maakt geene wanorde in het Saamenstelfel; welk het zelfde blyft, of deeze Onderfcheiding behouden, dan agter gelaaten worde.

De Edinburgfche Geneesmiddelen zyn genomen uit de laafte Uitgave van de (*Pharmacopœia Edinburgenfis*,) Edinburgfche Apotheek, uitgegeven in 't jaar 1756. waar van, te vooren, geene volkomen Overzetting in 't licht gekomen is.

Waar het oorsprongkelyke al te kort of duifter fcheen, heeft men de vryheid genomen om de voorfchriften, in de vertaalinge, vollediger en duidelyker uit te drukken, zonder nothans den zin te veranderen. De inmengfels van de verfcheidene Saamenmengfels, zyn, tot meerder duidelykheid (een ftuk, dat over 't geheel wel is in 't oog' gehouden) gefchikt op onderfcheidene regels, even als in 't oorsprongkelyke: uit gebrek van zulk eene fchikkinge is het wel gebeurd, dat men de inmengfels verward, en twee Artikels verkeerdelyk voor één genomen heeft.

By verfcheidene Geneesmiddelen is, daar 't noodig fcheen, eene aanwyzing gevoegd van de grondbeginfels, waar op ze gebouwd zyn; met de noodzaakelyke voorbehoedselen, in 't geeven van dezelve. By de moeilykfte, of gevaarlykfte bewerkingen is eene volkomen befchryving gevoegd, van de wyze, om dezelve voordeeligt en veiligft uit te voeren; en by zulke Geneesmiddelen, die aan vervalsching onderhevig zyn, ook de middelen om de echte van de verbafterden te onderkennen. In deeze beoefenende Aanmerkingen over de byzondere Bereidingen, en over de algemeene rangen der zelve, in 't begin der Hoofdstukken en Onderdeelen, heeft de Schryver met veel vlyt gearbeid: en zoo het hem gelukt is, zyn oogmerk te bereiken, dan zyn de onderrichtingen zodanig, dat ze elken Apotheeker in ftaat ftellen, om, gelyk zyn pligt is, alle zyne eigene Geneesmiddelen te bereiden.

De Tafels, in de voorgaande Uitgave ingevoegd, waren zoo wel opgefteld,

**

V O O R R E D E.

feld, dat de andere Apotheeken dezelve geheel hebben overgenomen. Een der Tafels echter, te weten die van de foortelyke zwaarte, blykt, by nader onderzoek berispelyk te zyn: een groot deel derzelve was genomen uit Dr. *Friend's* proeven, in zyne (*Prælectiones Chymicæ*) Stookkundige Lessen; waarin de getallen, door zeker toeval, zoo gebrekkig ter neêr gesteld zyn, dat men 'er geen' den minsten staat op maaken kan; en weinige andere waterweegkundige proeven zyn gedaan omtrent geneeskundige zelfstandigheden of derzelve bereidingen. Ik heb derhalven deeze Tafel 'er nu uitgenomen, doch al wat 'er goed in was behouden, en in een nuttiger gedaante gebragt, in de Tafel der gewigten van zekere maaten van verscheidene vogten. Ik heb 'er insgelyks verscheidene nieuwe bygedaan, anderen grootelyks uitgebreid, om dezelve nuttiger te maaken in de beoeffeninge, en dezelve *verspreid* in de verscheidene Deelen van 't Werk, tot welken zy behooren. De proeven, waarop ze gebouwd zyn, zyn in alle gevallen, waar geen Schryver genoemd wordt, (uitgenomen in de bovengenoemde Tafel der gewigten) van myne eigene ondervindinge.

De Schryver is genoeg overtuigd, dat 'er nog veel onvolmaakheden in dit werk zyn; maar hy hoopt, dat het blyken zal, dat hy overal de waardigheid der Kunst, het gemak en voordeel des bearbeiders, en de welvaart der Lyders heeft behartigd.

INHOUD